

Golfizacija: Golf na Pukljanu ekolozima neprihvatljiv kao i onaj na Srđu

tris.com.hr/2021/12/golfizacija-golf-na-pukljanu-ekolozima-neprihvatljiv-kao-i-onaj-na-srdu/

Aleksandar Tešić

December 14, 2021

Planirani projekt golf-resorta na Pukljanskom jezeru, promotren s pozicije zaštite okoliša i prirode, sporan je koliko i osporavani projekt planirane izgradnje golf-resorta na Srđu poviše Dubrovnika. Dok pravnu bitku protiv golfskih nakana na dubrovačkom brdu ekolozi biju godinama, onu protiv planirane apartmanizacije u paketu s golf terenima na obali ujezerenog dijela estuarija rijeke Krke između Skradina i Šibenika tek trebaju početi.

Sedam godina otkako je uvršten na državnu listu strateških projekata i godinu dana otkako se na natječaj **Ministarstva prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine** javio jedini ponuđač, Vlada je ljetos dala suglasnost da tvrtka **Dalmatia sport and health resort** na obalama atraktivnog Pukljana izgradi golf terene sa smještajnim kapacitetima, marinom i plažama. Ta firma registrirana u Splitu u vlasništvu je tvrtke **The Dalmatian Resort Croatia** sa sjedištem u Nizozemskoj, a tražena jamstva da će financijski stati iza projekta osigurala su poduzeća u vlasništvu **Ali Parse**, britanskog investitora porijeklom iz Irana. Čitali smo ljetos u Vladinom obrazloženju da je proces ocjenjivanja prihvatljivosti ponude potrajao čitavu godinu zato što je ponuđač dostavio manjkavu dokumentaciju. Umjesto pisma namjere odgovarajuće banke da će izdati bankarsku garanciju na iznos od sto milijuna kuna kao jamstvo za realizaciju projekta,

firma koja je u neodređenoj vezi sa formalnim investitorom dostavila je potvrdu banke **Nedbank Private Wealth** sa otoka Guersney. Pozivajući se na nepoznavanje propisa koji uređuju bankarsko poslovanje na tom otoku u arhipelagu Kanalskih otoka u zaljevu La Manche, kraljevskog posjeda izravno podložnog britanskoj Kruni, Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine pitalo je za svaki slučaj **Državno odvjetništvo** može li pozvati investitora da dostavi traženo pismo namjere. Tužiteljstvo je odgovorilo da može, a administracija ministra **Darka Horvata** nastavila je s administrativnim postupanjem i dobila konačno pismo namjere kojim banka potvrđuje da će izdati bankarsku garanciju.

Razvoj golf i zdravstvenog turizma

U planu koji bi nekad uskoro trebao biti ovjeren ugovorom sa investitorom piše da se u narednih pet godina uz obalu Pruklijana, na površini nešto manjoj od 200 hektara izgradi golf igralište s 18 rupa i pratećom smještajnom infrastrukturom – hotelom i turističkim vilama kapaciteta do 1500 ležajeva i najmanje četiri zvjezdice, te lukom nautičkog turizma i dvije plaže. Pedesetak hektara zemljišta za gradnju smještajnih kapaciteta država prodaje ulagaču za 46 milijuna kuna, a za izgradnju golf igrališta s pratećom infrastrukturom na 136 hektara zemljišta investitoru je odobreno pravo građenja na rok od 99 godina za naknadu od 2,6 milijuna kuna. Ulagaču je odobrena i koncesija na pomorskom dobru u trajanju od 50 godina, sa svrhom izgradnje i korištenja luke nautičkog turizma te gospodarskog korištenja dvije plaže, za što je određena fiksna naknada po koncesioniranoj površini i varijabilna u visini dva posto godišnjeg prihoda uz postupno povećanje za pola posto svakih pet godina. Investicija je teška oko 300 milijuna eura, a prema neslužbenim podacima koji polaze od toga da je Ali Parsa, čije su tvrtke stale iza formalnog investitora, osnivač Babylon Healtha, sustava zdravstvene usluge posredstvom mobilne aplikacije, razvijao bi se i golf i zdravstveni turizam.

Pukljan: pogled na šumu i more (foto MDI)

Vladino prihvaćanje jedine pristigle ponude investitora zainteresiranog za gradnju golf-resorta na **Pukljanu** prošlo je usred ljeta uglavnom ispod kritičkog radara. Čuli smo tek upozorenja na sjednici šibenskog Gradskog vijeća da će ogromne količine vode i pesticida potrebnih za održavanje golf igrališta te povećanje plovnog prometa grubo narušiti karakteristike estuarija i utjecati na uzgajališta školjkaša. Izrekao ih je **Rikard Marenzi**, vijećnik **Nezavisne liste Stipe Petrine**, apelirajući da se zaustavi dramatična devastacija, kako je rekao, sljepilo ili zamračenje uma, koje čini da se ljudi vesele i odobravaju izgradnju travnatih golf terena za čije je održavanje godišnje potrebna trećina od ukupne potrošnje vode cijelog Šibenika. Rekao je i da Vodovod toliko vode ne može isporučiti bez zahvata u podzemne vode ili desalinizacije morske vode, grubog narušavanja podzemnih tokova te kiselosti i solnih karakteristika tla. Upozorio je i na problem gnojiva na golf terenima i ukazao da će povećanje pomorskog prometa sasvim izvjesno utjecati na razvoj školjkarstva u šibenskom zaljevu.

Paravan za apartmanizaciju

Je li i u kojoj mjeri u smislu očuvanja prirode i okoliša ekološkoj organizaciji **Zelena akcija** sporna planirana izgradnja golf-resorta na **Pukljanskom jezeru**, značajnom krajobrazu, dijelu ekološke mreže **Natura 2000**? Odgovara **Enes Čerimagić**, pravnik na **Programu prava okoliša**.

-Projekt golf-resorta na **Prukljanskom jezeru** sporan je u najmanju ruku koliko i planirani projekt izgradnje golf-resorta na **Srđu** poviše **Dubrovnika**. – govori nam pravnik organizacije za zaštitu okoliša koja se godinama bori protiv golfa na dubrovačkom brdu.

Vidi li on sličnosti između ta dva projekta i misli li da je s obzirom na atraktivne lokacije i činjenicu da se osim golf-terena planiraju graditi i hoteli i turističke vile, golf paravan za apartmanizaciju, u slučaju **Prukljana** i za izgradnju nautičke marine?

-Nažalost, model izgradnje golf terena kakav se forsira u Hrvatskoj isključivo je povezan s izgradnjom nekretnina. Po tom modelu omogućava se megalomanska turistička izgradnja na vrhunskim lokalitetima na kojima u uobičajenim okolnostima i prema svim drugim važećim pravilima nikad ne bi došlo do ikakve izgradnje. Dakle, golf-resorti u Hrvatskoj nisu ništa drugo nego paravan za apartmanizaciju i nelojalna su konkurencija svim drugim razvojnim projektima u turizmu. – ukazuje Čerimagić na ključan argument u otporu golf turizmu.

Zbog čega je za golf-resorte važno da su na atraktivnim lokacijama i bi li razvoj golfa išao bez otpora uz strategiju koja ne bi predviđala golf resorte na lokacijama poput brda iznad **Dubrovnika** ili zaštićenog prirodnog krajolika na ulazu u **Nacionalni park Krka**?

-Otpor golf-igralištima bez nekretnina, iako su i sama golf igrališta problematična iz perspektive negativnog utjecaja na klimatsku i krizu bioraznolikosti, sigurno bi bio manji. Međutim, unatoč tome što smo višekratno upozoravali na pretjeranu izgradnju kao iznimno problematičan aspekt izgradnje golf igrališta, prije par godina donesena je odluka da se golf-igrališta nastave razvijati upravo po tom modelu. To će sasvim sigurno dovesti do novih sukoba s lokalnom zajednicom i organizacijama za zaštitu okoliša. – odgovara Čerimagić.

Prukljan: plaža... (foto MDI)

U kojoj su mjeri sama golf igrališta i njihovo održavanje štetni po okoliš, u smislu korištenja pesticida, potrošnje količina vode i narušavanja prirodne ravnoteže tla i podzemnih tokova?

-Unatoč uvjerenju dizajnera golf-igrališta da su tehnologijom doskočili svim potencijalnim problemima funkcioniranja golf –terena, oni su utemeljeni ili na neznanju ili na svjesnom ignoriranju činjenice da su vremenski ekstremi uslijed klimatskih promjena sve izraženiji. Zbog toga svi njihovi izračuni i tehnologije jednostavno nisu u mogućnosti ispuniti svoju svrhu sprečavanja štete po okoliš. Dodatna doza ludosti je činjenica da se sve to planira na krškom terenu pa su očekivani negativni utjecaji potencijalno višestruko dalekosežniji. Međutim, to je samo jedna strana medalje. Pravo pitanje je, ne treba li nam, već, možemo li si dopustiti da suočeni s višestrukom ekološkom krizom – klimatskim promjenama, krizom bioraznolikosti, posljedičnim rastućim nejednakostima – krčimo šume i prirodna staništa da bi posadili travu koju je moguće održavati jedino uz ogromne količine pesticida i vode (pri tome desalinizacija morske vode nije rješenje jer korištenje tako tretirane vode dovodi do osiromašenja i degradacije tla). Dakle, trebamo li ugroziti osnovne ljudske potrebe većine da bi omogućili bezbrižnu dokolicu izabranima. Naš odgovor je kategoričko ne. – oštro će.

Bi li u slučaju planirane izgradnje golf-resorta sa hotelima i marinom na Prukljanu trebalo napraviti studiju utjecaja na okoliš cijelog projekta na estuarij rijeke **Krke** od **Skradina** do **kanala sv. Ante** u **Šibeniku** i je li moguće da investitoru bude dovoljna studija utjecaja na

okoliš samog Pukljana odnosno studija utjecaja pojedinih segmenata cijelog projekta?

-Studiju utjecaja na okoliš je, po zakonu, svakako potrebno napraviti. Ona mora biti sveobuhvatna i uključiti sve elemente koje ste naveli. Međutim, isto tako smo svjesni da Ćorićevo ministarstvo (**Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja**, op.a) vrlo svjesno i ciljano izbjegava takve obaveze te procjene utjecaja na okoliš koristi kao model opravdanja, a ne ocjene prihvatljivosti projekta. Primjeri su brojni, od projekta na **Srđu** do projekta izgradnje vjetroparka **Krš Pađene**. Međutim, isto tako ministar Ćorić može biti siguran da ćemo se mi nastaviti protiviti njegovoj praksi uništavanja sustava zaštite okoliša i prirode u Hrvatskoj i može očekivati naše vrlo aktivno sudjelovanje u postupku procjene utjecaja projekta na **Pukljanskom jezeru**. – upozorio je u odgovoru **Enes Čerimagić** iz **Zelene akcije**.

Neprihvatljiva gradnja na ekološki vrijednim lokalitetima

Protiv zamisli golfa na **Pukljanu** kao i na lokacijama **Oštrica**, **Zablaće** i **Brištane**, **Zelena akcija** se s koalicijom okolišnih udruga pobunila još prije deset godina. Udruge su imale primjedbe na predložene izmjene i dopune županijskog Prostornog plana i zatražile da se u novom prostornom planu na vrijednim ekološkim i arheološkim lokalitetima ne planiraju neprimjerena velika turistička naselja i igrališta za golf koja će ih nepovratno devastirati.

Foto: Transparent na šibenskoj tvrđavi sv. Mihovila postavljen 2011. godine u organizaciji okolišnih udruga

-U smislu devastacije vrijednih ekoloških područja najopasnija su planirana igrališta na **Prukljanu** i **Rtu Oštrica** zbog utjecaja na ekološku mrežu i urbanizacije do sad sačuvanih prirodnih područja. Smatramo da zbog utjecaja na **Prukljan** treba iz prostornog plana izbrisati golf-igralište, kao i turističku zonu uz **Prukljansko jezero**. Igralište na **Zablačkom poluotoku** se nalazi uz ekološki i arheološki vrijedna područja. Igrališta **Oštrica** i **Brištane** su neprihvatljiva i zbog urbanizacije područja povrh prekomjernog povećanja turističkih zona. **Rt Oštrica** je predložen za zaštitu kao zaštićeni krajolik, pa je neprihvatljivo da se predložena zaštita povuče zbog igrališta za golf. – poručila je još 2011. koalicija okolišnih udruga.

Skromni rezultati razvoja golf-turizma

Ljetos odobreni projekt golf-resorta na **Prukljanu** jedan je od 14 započetih golf projekata koji su u ovom trenutku u različitim fazama još uvijek papirne realizacije. Ima među njima onih za koje postoje investitori koji su spremni odmah započeti s izgradnjom, čim prikupe sve potrebne dozvole odnosno postignu pregovore s državom oko pojedinih pitanja ali i onih za koje je gotova građevinska ili lokacijska dozvola ili je prihvaćena Studija utjecaja na okoliš odnosno navedena dokumentacija je u postupku prihvaćanja ali tek treba naći investitora. U **Akcijskom planu razvoja golf ponude**, dokumentu **Ministarstva turizma** iz 2017. godine, utvrđuje se da je od 23 lokaliteta za izgradnju golf igrališta s 18 i više polja, navedenih u **Programu razvitka golfa kao elementa razvojne strategije hrvatskog turizma** iz 1999. godine realizirano svega četiri– u **Zagrebu, Umagu, Savudriji i Krašiću** te površno obnovljeno postojeće na **Brijunima**, a izvan popisa realizirao jedno manje s devet polja u **Svetom Martinu**, tri golf centra te još nekoliko vježbališta. Navodi se i da je **Strategijom razvoja turizma** do 2020. predviđena izgradnja 30 novih visokokvalitetnih golf igrališta na okvirno navedenim lokacijama – 14 na području sjevernog Jadrana, osam na području južnog te osam igrališta u kontinentalnoj Hrvatskoj. Niti jedno od tih novih golf igrališta nije do danas ni blizu realizirano, a kamo li strateški razvijena ponuda 'grozdova' golf igrališta koji na relativno malim međusobnim udaljenostima omogućuju zadovoljstvo igranja na različitim, vrhunski projektiranim i okolišno odgovornim igralištima, uz brendirane hotele i prateću ponudu eno-gastronomije, wellnessa i talasoterapije. Ocjenjuje se u tom dokumentu i da su vrlo skromni rezultati odraz niza spornih koraka poput **Zakona o golfu** koji je 2011. godine prestao važiti i inflacije od oko 80 prostornim planovima predviđenih igrališta, ali i problema vlasništva zemlje, neiskorištenih mogućnosti javno-privatnog povezivanja te izražene percepcije u dijelu javnosti da je golf sredstvo apartmanizacije i posljedične devastacije vrijednih prostora.

Članak sufinanciran sredstvima Fonda za poticanje pluralizma i raznovrsnosti

---